

Laudacja poświęcona Honorowemu Obywatelowi Miasta Brzozów

Profesorowi Michałowi Kuleszy

Pan Profesor Michał Kulesza należy do najwybitniejszych znawców zagadnień prawa administracyjnego i teoretyków administracji publicznej w Polsce. Jako współtwórca reform zmierzających do decentralizacji administracji państwowej doskonale zna teorię i praktykę samorządu terytorialnego w skali ogólnokrajowej. Nieobca jest Panu Profesorowi problematyka samorządu na Podkarpaciu, w tym także Brzozowa. Miło wspominać sytuację, kiedy Pan Profesor w niezwykle klarownym wykładzie na sesji sejmiku województwa krośnieńskiego, którego byłem wówczas marszałkiem, wyjaśniał nam - samorządowcom zasady przyszłej reformy administracyjnej.

Pan Profesor Michał Kulesza urodził się 15 czerwca 1948 r. w Łodzi. Należał do harcerstwa, które wywarło spory wpływ na jego młodzieńczą osobowość. Był członkiem warszawskiej drużyny Czarna Jedyńka. Podjął studia prawnicze, które ukończył w 1969 r. w Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Jako zdolny student został zatrudniony w macierzystej uczelni. Uzyskał stopnie naukowe doktora i doktora habilitowanego. Obecnie jest profesorem Uniwersytetu Warszawskiego, w którym kieruje Zakładem Nauki Administracji na Wydziale Prawa i Administracji. Prowadził również wykłady w Wyższej Szkole Biznesu w Nowym Sączu w Instytucie Studiów Strategicznych i Badań nad Polityką, a także w Zakładzie Prawa i Studiów Ustrojowych Wydziału Przedsiębiorczości i Zarządzania. Był także członkiem Polskiej Akademii Nauk, Prezydium Polskiej Akademii Nauk oraz Komitetu Zagospodarowania Przestrzennego Kraju.

Samorząd terytorialny stał się osią Jego działalności badawczej już w latach 80. ubiegłego wieku. W latach 1982–1985 kierował zespołem

badawczym, który zajmował się projektami przebudowy administracji publicznej i odtworzenia samorządu terytorialnego. Już wtedy został dostrzeżony przez prof. Jerzego Regulskiego. Te pierwsze teoretyczne rozwiązania służyły następnie jako baza w odrodzeniu samorządności na początku lat 90.

W okresie rozmów Okrągłego Stołu był znanym specjalistą w tej dziedzinie, toteż występował jako ekspert do spraw samorządu i zawsze potrafił w sposób niezwykle uprzejmy, ale i kompetentny referować nawet bardzo newralgiczne zagadnienia. Nie tylko profesjonalizm, ale i tytaniczna praca zaowocowała propozycją prof. Jerzego Regulskiego, który zaproponował Honorowemu Obywatelowi naszego miasta objęcie szefostwa senackiego zespołu do spraw samorządów podczas I kadencji Senatu w latach 1989-1991. W latach 1991-1992 był doradcą rządu w tych sprawach. Wtedy również należał do grona założycieli Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej.

Kolejny etap w karierze Pana Profesora stanowiły lata 1992-1993, kiedy w rządzie Hanny Suchockiej odpowiadał za reformę administracyjną jako pełnomocnik rządu do spraw reformy administracyjnej w randze podsekretarza stanu w Urzędzie Rady Ministrów.

W latach 1997-1998 pełnił funkcję sekretarza stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i pełnomocnika rządu do spraw reform ustrojowych. W tym charakterze bezpośrednio uczestniczył w przygotowaniu i wprowadzaniu w życie samorządu powiatowego i wojewódzkiego. Wspomina, że praca członków zespołu z reguły trwała nawet po 16 godzin dziennie. Niestety, jak konstatuje: „w 2001 r. cała robota została wstrzymana – i to na siedem lat”.

Obecnie, od 2008 r. kontynuuje rozpoczęte dzieło, które określa nie nową reformą, lecz dokończeniem starej. Czyni to na nieco innych niż poprzednio zasadach, jednak z niesłabnącym zaangażowaniem. Jest społecznym doradcą rządu i ministra spraw wewnętrznych i administracji w sprawach dokończenia

reformy ustrojowej.

Pan Profesor zaangażował się z pełnym sukcesem w przekazywanie wiedzy i wymianę doświadczeń samorządowych na łamach ogólnopolskich periodyków. Tworzył i był pierwszym redaktorem naczelnym tygodnika „Wspólnota”. Pełni także funkcję redaktora naczelnego miesięcznika naukowego „Samorząd Terytorialny”.

Ponadto założył Biuro Studiów i Analiz w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich i nim z powodzeniem kierował. Był także członkiem Rady Legislacyjnej przy premierze oraz członkiem Kolegium Najwyższej Izby Kontroli. W latach 2001-2004 prezesował Stowarzyszeniu Edukacji Administracji Publicznej. Jest członkiem Głównej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej i Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie. Posiada uprawnienia radcy prawnego. Prowadzi własną kancelarię. Jest także partnerem i współpracownikiem najwyżej notowanej kancelarii w kraju.

Jego doświadczenie było wielokrotnie wykorzystywane w pracach ustawodawczych. Jest współautorem wielu projektów ustaw, w tym tak istotnych jak ustawy o samorządzie terytorialnym, o zagospodarowaniu przestrzennym, o gospodarce komunalnej i o partnerstwie publiczno-prawnym. Opublikował blisko 100 prac z zakresu prawa administracyjnego, dotyczących m.in. ustroju administracji publicznej oraz zagadnień polityki przestrzennej i gospodarki komunalnej.

Jest jednym z najaktywniejszych publicystów i lobbystów samorządowych. Profesjonalizm Pana Profesora przejawia się także w powołaniu Go na eksperta Rady Europy.

W Polsce jest postrzegany przede wszystkim jako wybitny fachowiec o niespożytej energii. Klasycznym tego przykładem jest opinia prof. Jerzego Regulskiego, który mówi wprost: „Współpracujemy od ponad 20 lat i rozmawiamy tylko o samorządzie”. Do rangi anegdoty urosła natomiast

lakoniczna charakterystyka Honorowego Obywatela naszego miasta, który przez jednego z gdańskich członków palestry został opisany następująco: „Jest jak Japończyk. Zawsze uprzejmy, uśmiechnięty i niezawodny w odpieraniu ataków przeciwników”.

Jest teoretykiem i praktykiem znanym z trzeźwego osądu współczesnej rzeczywistości samorządu w Polsce. Nie ukrywa, że: „ W Polsce brakuje zdolności do współpracy. Sądzę, że to choroba kulturowa naszego kraju. Mówiąc o współpracy samorządowej, pytamy czy gminy ze sobą współpracują, czy gminy współpracują z powiatem, czy komendant policji współpracuje z burmistrzem itd. Działalność samorządu jest postrzegana i oceniana także w kontekście poważania mieszkańców, przedsiębiorców, kupców, pojedynczych obywateli. Pod tym względem mamy wiele do zrobienia”.

Oceniając zmiany, Pan Profesor stwierdza: „Mam głęboką pewność i satysfakcję odnośnie do tego, że reforma samorządowa się w Polsce udała. Społeczności lokalne doceniają to, że same mogą rozstrzygać o swoich sprawach. Zmiany w Polsce lokalnej są widoczne. Widoczna jest twórcza wizja, zapobiegliwość i skuteczność lokalnych władz. Mieszkańcy to doceniają. Nie wszędzie jest tak samo dobrze, bo zróżnicowany jest poziom aktywności obywatelskiej w różnych częściach Polski, w różnych gminach i powiatach czy w dużych miastach, ale to przecież naturalne. Trzeba wiedzieć, na kogo się głosuje, trzeba pytać, jaki program ma kandydat, czasem trzeba się samemu zaangażować. Przysłowie <Jak sobie pościelisz, tak się wyśpisz> ma tu w pełni zastosowanie. Bywa więc tak, że narzekamy na władze gminne czy powiatowe, ale - tak naprawdę - narzekamy wtedy na siebie. Polski samorząd jest silny, bo jego fundament został dobrze ukształtowany w toku reform ustrojowych lat 1990-1998. Teraz trzeba dokończyć te reformy, poprzez definitywne określenie zasad przepływu środków finansowych w zgodzie z rozdziałem zadań publicznych pomiędzy różne szczeble i segmenty zarządzania. Koniecznie musi

nastąpić konsolidacja zarządzania w samorządzie lokalnym”.

Pan Profesor należy do osób, których misją jest uczyć pracowników samorządowych, ale i członków wspólnot lokalnych tego, jak stosować nowoczesne rozwiązania w zarządzaniu sprawami małych ojczyzn. Walczy z determinacją o lepsze prawo, ale i o jego poszanowanie, o wyższą kulturę i świadomość prawną. Tym samym wykazuje się niewątpliwym wkładem w umacnianie zdobyczy demokratycznych. Postawa Pana Profesora zaświadcza o tym, że prawo jest po to, by służyć człowiekowi.

*Laudacja wygłoszona przez Burmistrza Brzozowa – Józefa Rzepkę
podczas sesji samorządowej w dniu 30 maja 2009r.*